

Lilzēs Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis“).

„Lilzēs Keleiwis“, kas Pētniecīgā Izbūdamā laistāja
ant Bertainio Mēto 50 Pen.

Apkelawimai dra nu bile kofio Posto priimami, arba
ir paczoi Drulorijoi

J. Nevlānderio bey Sunaus
Lilžeje, Aulštoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

19
Apšakimai,
i Drulorijū Lilzēs Keleiwio funkciami laistāja po 10 Pen.,
Prisiulymai 15 Pen.,
už kožnā smulkeis Raštāis išanūgā Gil.
Gromatos dēl Lilzēs Keleiwio patišs ištahomos tampa
dabar i Kālpēdž, Rosenstrāße Nr. 5, 2 Tr., nufuncziamos.

№ 4.

Lilžeje, 28. Januariju.

1887.

Ant 4. Nedēldienēs po trijū Karaliū.

Evang. Matt. 8, 23—27.

Jēsus izenge i Lāiwā ir jo Mokytimei
seke jam. Ir štay, toke dide Wētra ant
Mariū pakilo, kad Wilnys ir Lāiwā ap-
denge; ir jis miegojo. Ir Mokytimei prie
jo priēje pabudino jī, sakydami: Wiešpatie,
gelbēk mums, mes prapūlame. Tay jis
tare jiems: Jus Mažtikieji, kodēl teip bi-
jotēs? Ir atskēlēs apdraude jis Wējā ir
Mares, teip kad wisay tyka pastojo. Bet
Šmones dywyjos sakydami: Koks tai Wyrs,
kurio Wējas bey Mares klauso!

Kristus Sawūsius wisurlink nuwede; jis
su jeis i Tranksmo pilnaji Miestā ir i ty-
kajē prastotajē Puscziā nuējo, o dabar ir
ant pawojingosēs Wandens Kelionēs pasi-
dawe. Niekados jis nu jū Szalēs n'atstojo,
kad koki Priegada jiems prisiartinosi, šiczon
jie tiesog Priegadai priēšais ējo. Moky-
timei Lāiwe sedējo ir jū Pons bey Moky-
tojis jū Widuryj uzmigo, kaip jie per Wil-
nis Mariū Genezaret yrēs. Weikēy jus
Baimē apēme prie tofio Izwilgio; nēs
Išganytojis tikru Šmogaus Sunu budams
ir tas paczes Priewoles kaip fits Šmogus
turēdams, Miegui pasidūti galējo, kumui
nualsintam be esant, o jie tūkart ant jo
sawo Nusitikejima buwo statē. Smarkej
užē Mariū Wilnys, teip kad menfasis Lāi-
welis nu jū kūne powisam apdengtas tape.
Ukiēs Mirksnyj galējo Lāiwelis apwerczia-
mas buti ir Mokytimei Mariū Gilybēje
nuskēsti. Tay buwo labay sunki Udyņa.
Tas, kurs jiems pristoti galējo, buwo už-
migēs; niēks nedryso jī pašadinti; nēs tu-
lasis tikt gedējos sawo Baimē, Wiešpaczui
drauge be esant, iššipazinti. Kaip ale Wē-
jas wis smarķiaus pute ir Wilnys wis
aušēcziāus kilo, tay Mokytimei tikt galiau-
sey Kristu pakrutino, kad iš Miego pabustu.
Mokytimei sawo Baimēje buwo uššimiršē,
kad Priegadai iš tikro pasidarant Kristus
drauge butu turējēs nūgrimzti, jey jie nu-
grimzti bijojos: Jey ale jie i jī tikejo,
tay toktai negalima buwo. Tas, kurs tiek
daug Dywū ir Stebuklū buwo dargēs, nega-
lējo i Bēdā pareiti, kurios jie teip didēy

bijojos. D ar Kristus ir iš Tikro miegojo?
Kaip galējo tas nu žmogiskōs Silpnybės
perimamas buti, kursai diewiskā Sylā sa-
wyje turējo! Jis ir nebuwo Sawujū ušši-
miršēs, bet šita Udyņa jiems tikt Mēgi-
nimu tebuwo. Kristus buwo jū Carpe, o
jie tikt bijojos, tay iš Ciešs didis Mažti-
kējimas buwo. Koks Nusiminims jus
apēmes butu, jey jis prie jū nebutu buwēs!
Mokytimei tofio Mēginimo dar nebuwo pa-
pratē; todēl jiems tas Ukiēs Mirksnis toks
haugus pastojo. Ir šendien dar Wiešpats
Sawūsius mēgin, jeib jū Tikējimas augtu;
daug Baimēs dar ir šendien ant Krišćio-
niēs pareina, kad žemiskos Priegados jī
praryti grumzda. Rōds yra Kristus nu
šōds Žemēs regimay atstodams safēs, kad
jis su mumis kasdien iki Swieto Galo pa-
siliektas, o tikt šito Pažadējimo Krišćio-
nys tankej gana uššimiršta. Wiešpats ne
miegta ir neilšis, jis kas Ukiēs Mirksni
musū Gywasti apsaugoja, nēs be jo Pagal-
bōs umay sugaišti turētumbime.

Kaip Mokytimei Kristu pažadine buwo,
jis atskēlēs Mares ir Wējā apdraude, teip
kad wisay tyka pastojo; tus, kurie ale po-
draug su jūmi Lāiwe sedējē buwo, turējo
jis Mažtikenczeiseis pabarti dēley jū nu-
prosnosēs Baimēs. Kristui menks Daitks
tebuwo, su sawo diewiskajē Galybe didzius
Darbus parodyti, kadangi jam Wikas
paklusnu buwo. Ir šendien jis Sawiesiems
Kartais dar dywnu Budu sawo Macēje
apsireikšia, kad wiesā Swieto Pagalba nu-
prosnā pasiliektā. Jis išwalnyja tulimajē
Szirđzē iš Bēdōs, kuri šey niekur Išgel-
bējimo neb'mato. Prie Wiešpaties Kōj-
nasis Pagalbōs randa ir Diewo Ranka iš-
traukia Grimstantyji dar ir tada iš Pra-
pūlimo, kad Šmogus išsigandēs klausia:
Kur man reiks dingti? Wiešpats yra
malonings Diewas, kursai Sawujū wisuczēs
atšimen; wieno wieno Daitko jis nu jū
prašo, kad Priegada ir dar toke dide butu.
Jis nor, kad Krišćionis sawo pilnā Pasi-
tikējima ant jo statyju ir niekados apie tay
neabejotu, kad Wiešpats prie jo wisados
su sawo Pagalba arty yra. Tai buwo
funkus Pabarimas: Jus Mažtikentieji,
kodēl bijotēs? Rupinkimēs, kad jī mums
Wiešpats neprivalytu saftyti; nu tū, kurie
jam nor priklaudyti, prašo jis daugiaus
kaip nu tū, kurie wienat dēley kunigko Prisi-

bijojimo sawo Nusitikejima ant Wiešpaties
prapuldo.

Kas paskutiname Szēfe Swiete nufidawe.

Iš Wolietijōs.

Derlyne, 17. Jan. Ponbućio Wyres-
niūsus priimdams iššitare Wiešpats Cieco-
rus apie Iščardymā Ciecorpšēs Saimo, kad
jis kaip Wolietis ir Prusas iš to labay gi-
ley pajudintas ir nusimings esqš, kad už Pa-
lajaus Iščlāymā toks swarbus Uzmanymas
atmestas tapēs, po tiel daugel palaimingā
Diend, kurios jo ankštajet Senatwei sutektos
buwusios, ir ypaczei po jo 80 meints Aš-
minimo Szwentēs jo Ištōjimo i Waistā toks
Aštitikimas jī labay šaudingay pajudings.
Izweljimas ant trijū Mētā pagal žalneriskā
Ašudbyjima nebuwēs priimti galimas. Cie-
corus ištare sawo Lušeti, kad pašiaus tas
Uzmanymas tikt dar bušē imelyjamas, De-
putiertbućui gerus Pasifelimus welydams.

[Swetimi Bāšai apie Bismardko
Kalbā.] Kunigaitkējio Bismardko Kalbā
Prancuzijoi atwiruse Klausymuse bidi Rusi-
randymā išprowyjo. Irgtpat Paglēsds Dait-
raktis „France“ negal atšlāižyti, Iššitari-
mams Kunigaitkējio Bismardko pritarti. Ji-
sai tarp litako teipo šalo: Kunigaitkējis Bis-
mardkis apgailta, kad Mēte 1871 darystas
Palajus ne teip iš wierndōs Szirdiēs kaip
Mēte 1866 darystas yra. Ale kas tur dēl to
Kaltybe? Estereikija galējo susibeirinti, ka-
dangi jōs Žeme prie Rubēžlaus nebuwo už-
gaunama. Prieš Prancuzija Wolkeceji men-
kay Sudrumo teparode. Jie per Pasifawi-
nima Glaso bey Lotringā sunkē Klaudā pa-
dare. Pons von Bismard tur toktai šen-
dien išpazinti; ale jis n'iššitikas toktai išpa-
zinti; jis ir nielā niēra dargēs, jeib toktai
wel ger padarytu. Prie to wisalo mes gi-
liukingi esame, girdēdami, kad Wolkeceji i
mumis niekuczēs netweršentis. Karui bey
Laimėjimui atštitikant Republikas daugiaus ne-
prastytu, kaip tikt Wēlatgawimā pirma aptu-
rētōšēs Žemēs. Palajus nu Mēto 1890
butu wienesnis kaip nu 1870, nēs už Biltā,
kuri jie mums padare, mes Wolkecijems Wal-
nybē dātumbim." Kūne tā page Dumā išt-
taria ir wienš Surasymas Daitrašćio „Pa-
ris.“ Tēnay ant Galo yra šakoma: „Ka-
dangi mums patikrinama yra, kad Wolietija
i Prancuzijā nenor tverti, o kadangi ir Pran-

cuzija nenor su Wokiecziš Karą prasidėti, tay galime tikėti, kad bent ant sitūs Pufes Pafajus nebus triskdinamas. Ceitunga „National“ raso: „Kanclerio Iffitirimai apie Prancuzijės widūji Pafilaitymą, apie Karobey Pafajaus Aprofawimus yra tikray Tiesa, ir tay butu sudikiflas Pafielgimas, kad kas tam norėtu gintis; kad jis apie atwiraję Dumą Prancuzijoj wislą labay geray žino. Tai yra labay Tiesa, kad didžiausoji Prancuzija žmonia Dalis Karo nenor. Wienof ir tai Tiesa yra, kad musa ilgo Pafajaus Seidawimo n'atbojant Prancuzijoj bilekofi Ministerija Waldhymo Wades i Ranka gal gauti, kuri toliaus waldyti neb' galėdama jėskotu, per Karo-Prasidėjimą is widūja Klapatā isfigauti.“ Ceitunga „Libertė“ raso: „Ką Bismarkis apie Prancuzijės žalnieriskaję Wacę sako, tay mums geray patikti gal. Prancuziskasis Waislas jame gerą Sprestoji yra radęs. Bismarkis abiejoms Gemiems twirtais Žodzeis parode, kofie isgastingi Pafilaitymai is naujės milžieniskės Rowės pasidarytu. Mes welyjame, kad jo Žodzei ant abiejū Wogėn (Kainynū) Pusia geray apširdyjami butu.“

— 18. Jan. Familijos Princo Wiliumo sulautamasis džiaugsmingasis Atstikimas jau po trumpo Gžeso nusidās. Nu šio Rytmečio prasidedant stow ant Potsdamo Gelfkelto wiens Gfstratrukis gataws, kursai ant pirmojo Pafrašymo per Tolrasi Poną Gėheimrotą Profesori Drą. Schröderi i Potsdamą pargabęs.

— 19. Jan. Ponbutis hendien wienu Balsu, t. e. wisotinu Britarimu, wieną Adreso Nustuntimą Wiespaczui Cieciorui subume, kuriame sakoma yra, Wiespats Cieciorus esās Žtaisytėjis prusiskajo Waislo jo dabarnyščizime Pawidale. Ponbutis esās podraug su wisa žeme giley pajudintas, kad Cieciorui po slowno Waldhymo ta Gėzdperša nepafilko padaryta, kad žwelhjimas ant Waislo Prigatamyjimo Ciecorystės Saimo su tekeis Iffitiderėjimais sukabytas tape, kurie nepriimami yra. Prusijės žmoniemis ney wiena Apiera per sunki nebusenti, jeib Waislas wisuczės geray isrėdytas laikomas butu.

— Yra sulautiama, kad kaip Cieciorus, teip ir Bayerū Princwaldons, apie Ciecorystės Saimo Iškardymą ishtaręs. Kaip žinoma, Bayerū Waldons dėley ant septynia Metū prafomajo žwelhjimo tōs pacjōs Dumōs kaip musa Cieciorus is tikro Persiliudyjimo yra. Atkeliamimas bayriskajo Ministerio v. Krailsheim i Berlyną ir dėley sitūs Progōs minawojamas yra. Prie Ciecorystės Saimo Susitryjima paklaufe Kunigaitstis Bismarkis Centrumą, ar jis apie sawo Prietelius ir Britarėjus (Katalikus), teip ant Paweifllo Bayeruse, pilname Iffitikėjime stowys.

— Riterdwars Sipuš, neiolu nu Miesto Berent, wakariniuse Prusise, kursai ikifiol Ponui v. Zaleski priklause, yra pagal Pranešimą Graudenco Ceitungōs, uį 135 000 Mk. Wokiecziā žwaifnimo Komifijonui pardūtas. (Kur paliko Lenkā didhsis Lamprumas pries Pawerimą i Wokieczius? Jie dabar wieną dibi Dwarą po fito is gerōs Wales is Rankū paleidžia, jeib tasai wokiskajei Giminei butu padalhjamas.)

— 20. Jan. Cieciorus Pėtnyčioj 28. š. M., Pėtā Laife, Grello Swėilyczioj karaliskajo Palocziaus 353 Kabetus priims, kurie po atlikto Mėginimo Aprilio Mėnesy š. M. kaip Dficyrai i Waislą istos.

— 21. Jan. Wiespats Cieciorus atfilię po Pafilaitymo Ponbučio Adreso: „Aš dumojau po teip placzey isguldytūją Privalin-gumū ant Priēmimo Žalnierystės Daljū Uį-

manymo per Ciecorystės Saimą twirtay rofūti galėses, buwau ale potam priwerklas, Mano Dumą atwiray ir greitay žinomą padaryti. Zukuraukime, kad geriaus pastotu. Kojnas Britarimas man parodo, kaip Tiesą Aš turėjau. Pastutinieji Atstikimai Man gilu Skaudėjimą padare; atkartofite toktai wisur. Tewiske nestrاندasi Priegadoje, kol Waislas toj pacjoį Dwasę laikomas yra, nu ko pastutinieji Karai tokius didžius Atstidymus Wiernybes bey Pasidawimo ant Apierōs dawe. Uį Britarimą naujiesiems Padowadyjimams, per kurius Waislas yra stiprinamas ir kurie tai Priejascęi der, kad kojna Karo Priegada butu pamazinama, Aš jums dar Kartą Sawo giley pajuskaję Dėkawonę sakau.

München, 17. Jan. Kaip pirm neilgo Gžeso Bayerū Princwaldons Berlyne apsilanke, buwo prie ciecoryskajo Dwaro tas Daljks apmastomas, kad Princwaldons ir pagal wifbutini Dawadą Nešejas bayriskofes Karunōs pastotu. Dėley sitā Susiderėjima, kaip wiena Berlyniska Ceitunga dabar raso, neseny ir Ministeris v. Krailsheim i Berlyną buwęs atkelawęs.

Metze, 17. Jan. Pagal istikimas žines Padidinimas elzas-lotringiskujū Garnizunū apie 18 000 Wyrū pasidaręs. Netoly nu Metco yra wiena milžieniskay dide, nauja Kazerną budawojama.

Iš Prancuzijės.
Paryze, 18. Jan. Prancuziskoji Regierunga yra wakar sawo pirmaji parlamentariskaji Pafilaitimą turėjusi, kaip tā Piningū žwelhjimo prafoma buwo, kurie po widūją Daljā Ministeriu stow. Keltos Partijos jau is Pradžjōs tam pries buwo, ir sake, kad tie Piningai daugiausey ant Stryrimo bey Waldhymo-Priewoliū suwartojami busę. Ministeris Goblet isfitare, slaptosės Strynes esancijos kanczney reikalingos. Priegtam Ministeris ir prafe, kad ant tā slaptujū Stryniū prie žwelhjimo ney jofio Uįweidėjimo nebutu prafoma, kadangi tasai Prashymas tilt wienat Iffitikėjimo Daljks pries Ministeri turys buti, kursai tā Piningū privalęs. Po trumpo Priestawimo tape tas Prashymas iwelytas.

— Ir prancuziskoji Ministerija yra su Iškardymu wokiskajo Ciecorystės Saimo Darbo pasidariusi. Tarp sitako tape sudumta, kad Pons Goblet su wokiskajo Pasiuntiniu apie tay susiderėtu, kad kojnas nu sawo Pufes Ceitungas, teip prancuziskases, kaip ir wokiskases ant Miernumo paragintu.

— Prancuziskoji Karo-Ministerija yra sudumusi, Pestungas pas sawo rytini Rubezju imanytinay padrutinti, ypaczey Joul bey Verdun. Priegtam ir prie pat Rubezjiaus gulentis Mieslelei Garnizunas gaus, kaip antay Etain wienat Jegerius, o rasi ir Kaiteliai Pulfą. Padowadyjimai situse Daljuse yra labay slaptay laikomi.

Iš Englando.
Londone, 19. Jan. Wieną Teaterēs Parodymą Draughstėje „Trille“ belaitant wakar Wakare toj Miesto Daljy, kur Susijimas sawo Dumi turėjo, Ugnies Lerma pasidare. Iš to toki bide Waime pastojō, kad žmones su Umaru lautan briowēs ir prie Durā bey Išeigū, kur Susifiksimas antšciausis buwo, 17 Personā, is didžiausjōs Dalies Moteres, sawo Smeri per Ruspau-dimą rado.

— Kaip Pons Goschen sawo Stryrėjus Mieste Liverpool italbino, sake jis tarp sitako: Kaip wokiskasis Reichskancleris, teip ir Eng-lants uį Pafaju dirba. Englands niekados

nepamistyjo, Gyropai kofes Paines padaryti dėley kofidōs waldoniskōs Gimines arba kofidōs Personōs. Regierunga niekados uį Wėlstatymą Kunigaitščio Alessandro Darbo nepasidarinti. Naujamjam Kunigaitščio Stryrimui Berlyniskasis Derėjimas Regierungai Pamatu esās. Regierunga niekā nebarysenti, kas ję nu Maciū atfirti galėtu, kurios is tikro uį Pafajaus Daljtus dirba. Englands seip pries bulgariskaji Klausymą niekubudu teip nestowys, kaip kad tasai jam niekā nerupėtu, norint tai jo Pawadinimas n'esas, cizonay su sawo Dawadyjimais prasidėti.

Iš Belgijės.
Brüssel, 17. Jan. Kunigaitstis Aleksandras Battenberg hendien cizonay parkeliawo; Nakties Laife jis per Miestą Galais i Londonę keliaus, kur jam wiena aukšta Wieta Indijos esanti pawieryta.

Iš Maskolijės.
Peteršburkyj, 16. Jan. Gicizion nepafilko paslėptas Daiktis, kad Cieciorus naujo Meto Dienoj swetimujū žemjū Wietenikus priimdams, ypaczey Pasiuntinius Wokietijōs Esterelkijōs-Ungarū bey Turkijōs, v. Schweinitze, v. Wolkenstein bey Scharf Pafsa, su meilingais Žodzeis italbino.

Iš Bulgarijės.
Sofioj, 18. Jan. Karo-Ministeris prafe nu Karawelow, kad jam tus Piningus parofūtu, kurius jis serbiskay-bulgariskame Kare ant Suronytnjū Pafalpōs buwo gawęs. (Karawelows yra nu tikray bulariskujū Kairrosęziā kaltinamas, kad tus Piningus saw ant Naudōs nuslėpęs.

Iš Turkijės.
Dabar wis daugians isfirodo, kad Mingreljos Kunigaitstis wargu Maskolija Britarimą prie Pafstryimo per Bulgarijōs Waldong rasti galēs; todėl dabar jau wėl wiens naujas Kandidots pajentlinamas yra, buient Grelkis Jurgis nu Leuchtenburg, gim. Metze 1852, apfimedęs su jau pasmiruseje Princefe nu Oldenburg, taigi Gentis Maskolija Ciecioraus, kursai priegtam ir Fligeladjutantu Ciecioraus yra buwęs.

Iš Lietuwōs bey abiejū Prusū Prowincū.
Naujojōj, 19. Jan. Motawęziā Riemie prie sawo Gimdytoją trys użauge Sunai uįfitaiko, kurie sawo nedorojo Dudo dėley wisą ši Kampą i Waime iwaro. Mies n'isfirdesa, jiems priesais stotis arba jus ant Paforawojimo pridūti. Su Kuceis, Rewolwercis bey storoms Lazdomis aplinkuy eida. mi jie durniausēs Balamutysies ispromyja. Langai bey Durys tampa nu hitā Renaudėliā ismukti, Tworos suardomos ir atginti negalentieji sawo Keliu einantieji žmones parstumami ir musami. 14. š. M., Wakare, tarp Jėg. 6 bey 7 palydėjo Wofytojis D. is Motawęziā sawo Prieteliu, Gaspadoriu R., Namon. Umay per Dirwą stersay ant Wiesfelio linkay wiens tā Renaudėliā atfibašte. Uį jo Rugarōs pastambėjo Rėkawimas jo Pagalbininkā. Iš Waimēs tudu Ponu tą tą žmogu sweifino ir greitay toliaus ējo. Kelis žingnius jis atgal pafilko, wienof po Walandos jis kaip kofis žweris prišoko ir Wofytojui D. su stora Lazda per Galwā musę, teip kad jis be Rusimanyimo ant žemēs parpūle. Jo Draugas R. pradėjo dabar Pagalbōs haukti; D. pamaju atfigawo ir potam abudu sawo Perselimitojiemis isfirovo. Eji Syla bene tie Balamutai be Korawonēs nepafiliks. (Teip mums is Naujōs yra rafoma, ar toktai ale pilna Tiesa ir nieko

nepridėta, uį tay mes beje negalime uįstomėti. „Lit. Rel.“ Red.)

Kamutuse, 18. Januaryju. Pėtuncioj radosi Karcziamoj prie Pono R. nu Szilofarcziamos Arklia Turgaus atgalsugrybiųsis Gaspadorus M. bey Liosenink S., abudu is Gydaczia. M. paprase Liosenink S., kad su jumi grumtis. Kaip jadu su tiz titu imtis pradėjo, M. tų Lioseninką teip negiliungay ant žemės parverte, kad jam Roje palujo. Tokio Snylės Ibbandymo tas Gaspadorus teip weik nebigėdaus.

Pilkainėj, 16. Januaryju. Darjo Bute Gaspadorius B. Sztalupėneriū Ulycioj gywendwi seni Moteriski, turidwi sako, kad jū Gywenime „Negetoju“ eina. Nūmetos, Szurštai, Drobules yra nu judwiesjū Nymetj i majus Stufelius subraštytos randamos. Nafatyje jidwiem is Lowos Briegalwjei nematomomis Rantomis isplešami tampa. Dar daugel žmoniū cizonay randasi, kurie i tokius Niekus tik. — Plasziuse, Tilžes Kreize pasimire neseny geriaufuse Wyro Metuse Pons Kunigs Szulcas, kursai per ilgą Metū Skaitlin prie musū Bazuncjios kaip Dusia Kupintojis wisa Parapijonū Melę uįspėnės buvo. Jo Smertis yra siczion wisiems jo Prteliems ir Bazhtamiesiems didziausę Smutką padaręs.

Klaipėdoj, 20. Januaryju. Su Meskerimis waromoji Lasiū Zweyha aufriniose Jurose pas Klaipėda labay palaiminga buvo. Czese nu 1. iki 19. š. M. is wiso 335 Lasiū sugauta tape. Zweyhbos Sziepis „Hoffnung“ (Lufestis) wiens pais 250 Lasiū suzwejojo, kitiems Zwejiems su 15 Laiswais tikt 185 Lasiū Ramon tepargabenant. Jurinis Szū ir hime Czese sawo ishabingaji Darbą su didziū Stropumu yra waręs; nės prie Lasiū Meskerit daug sugautjū Lasiū nuęstos radosi. — Zweyhbos Sziepis „Johanna“, Ponui Lorencai priklausantjū, isžėgliawo 19. š. M. is musū Osto i Jures, jeb Lasiū Meskeres isbėtu. Kadangi ale Dienos Laisę Juros labay sujudo, tay turėjo Sziepis su sawo Darbu apstioti; o kadangi dėley priekais putanciojo Wėjo jis Osta atfektii negalėjo ir dėley didziūš Rastū Dampšiepti pristimti nenorėjo, tay turėjo jifai pas Kopū Pestungą Infarą laukan ismesti ir tikt hendien, Pėtuncioj, jam tebūwo galima, Wėjui per Nakti i Wafarus nusokus, i musū Osta atgalparfigauti.

Karklėj, 17. Januaryju. Kadangi mes dabar jau feles geray saltas Dienas turėjome, tay ir Lebus ant Mariū bey ant Plewū ir Upjū teip twirts pastoj, kad apkrantos Szlebes aplinkuy wajiūti gal. Dėl to ir wifame musū Kampe naujas Gywastis i ilgojo Lxfumo Wietą stojas, ypaczey daug Szieno-Wejimū matome wajiūjanczius, o ir Zwejei su sawo Zweyhbos Priptomomis nu dabar ant Mariū twirczius dirbti ir daugiaus Pelno kaip ikifiol rasti galės. — Neseny pasimire Aspaltū Kieme wiens lokū 30 Metū sens, n'apfivedes ir Numituko Biga turys Kurpsuwys; kursai sawo Nemestą powisam Lxfume buvo waręs. Jis gyweno prie sawo Motynos, kuri mažą Iškintinę gawo. Kaip jis ale ant Smerties Patalo gulejo, sake jis sawo Gentiems, kad jo apatines Kelnes jam po Briegalwju padėtu ir tases po Pasimirimo peržėkoti. Gentys toktai ir dare ir tose Kelnėse daugiaus kaip 1000 Markū Piningū ifiutus atrado.

Wėlawoj, 15. Januaryju. Darbinink B. bey jo Pati, abudu jau prajilusiu Senoliu, siczion gywenancziou, kuriadu sawo Wargingyšte tikt palaimingay ir palajingay buvo

gywenusiu ir Garbėje jilus Planus nesiojusiu, atfigule 11. š. M. paprastoju Budu i Patalą, is kurio jadu nebiatsifele. Wyrš bey Moteriske Miego i amzinaji Utisi istojo. — Pons Amtsgeriktis Sudzia Falkenthal is siczion pirm keliū Dienū i wieng tamse Stubą sawo Gywenimo istodams su Stiklu sawo Brilio teip piktay Akti pasizeide, kad tūjau i Karaliaucziū isfeliauti turėjo, jeb tenay Klinskę Pagalbos žėkoti.

Iš Mozurū, 14. Jan. [Razbajus.] Pirm ilgoko Czese tape Johannisburkio Kreize wiens Mokytojis Nakties Laisę nuragabajautas ir aprabawotas. Tas Mokytojis buvo Lpctio Mieste wieng Arkli pardawęs, potam su Gelfeliu iki Drygalia keliawęs ir galiaufey nu pastūjojo Gelfelio Sztacliono pėscziomis wienu Lauko-Keliu Ramon ejęs. Antraji Nymeti tape jo Lawonas wiename Krume atrastas. Jo Kaulolė buvo wisotinay sutraškinta, priegtam ir keli Peilio Durei prie Lawono matomi buvo. Ilgą Czesa tape Piltadėjo žėkoma, wienof wisa pristatytoj Proce nūprosna pasiliko. Galiaufey wiens Liosenink ano Kiemo Karcziamoj dywnus Godzius Kartą istare, kuriū dėley Apstaltinimas ant jo linkay kreipefi. Kartą jis ir su sawo Moteriske susiwaidyjo, o si potam pridawe, kad Mokytojis jo Kubikiū dėley, kurie Szuilę šlektay aplane, tų Lioseninką patorawodines; uį tai šifai uįfiranczyjęs, prie Mokytojaus atfiteršyti. Ilgay pirm jo isgastingojo Darbo jis wieng Peili smailey pastaftringęs. Kaip wieng Siki jo Pati paprašiusi, kad jei tų Peili ant Bartojimo dātu, tas durnafis žmogus atfitepęs: „Su situ Peiliu as Miesą pjausiu, o ney jofę Dūg.“ Pirm Razbajaus-Nakties jis Mokytojui prie tojno žingnio pastuy šlejos. Jis ir geray žinojo, kad Mokytojis ant Arklia Turgaus isfeliauwęs buvo ir kad jis Lauko Taku Ramon gryhęs.

Szwieziausofios Žines.

Berlyne, 24. Jan. Deputiertbutj Kunigalkstis Bismardis isstare, kad tai tikra Neteisybe esanti, jey nu Tolyzengiancziū bey Centrumo sakoma esq, kad Waldzia prie Cicorystis Saimo Izhardymo kaip sawo Mieri ne Zweljiingą Balnierystis-Dalykū Uzmanymo ant 7 Metū, bet Monopolio Prashymą turėjusi.

— 25. Januaryju. Wiena englistka Ceitunga, wadinama „Daily-News“, wakar tų Paskalba Swiete praplatino, buk Woketija apfiemus, Prancuzija paprašyti, kad jei atfiteptu, kodėl ji pastutiname Czese sawo Waifą i Kruwą traufanti. Dabar wokifkafis Laitrafitis „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ apfako, kad ana žine pramanyta esanti.

Varhyze, 25. Januaryju. Ministeria Kotoj tape istarta, kad dėley Pramanymo Ceitungos „Daily-News“ ney jokios Priejasites n'esa pasidarius, jalnieriskuse arba diplomatifkuse Dalykuse anas powisam pramanytas žines kaip teifingas priliti.

Turgaus Preke

nu 22. Januaryjo 1887.

	Tilžeje		Klaipėdoj	
	M. S.	M. S.	M. S.	M. S.
Kweczei	750	8	6	650
Rugei	560	575	4	90 520
Miezei	580	6	4	450
Awizos	470	520	2	70 3
Žirnei, balt.	6	640	6	650
rain.	780	890	6	50 7
Koputes	170	230	1	40 160
Kiaufei ant Kapos	3		3	
Swiestas	70	90	80	90
Kiauliena	50	60	50	60
Zautiena, geriaufoji	35	50	60	75
Beršiena	35	45	30	50
Awiena	35	40	40	50
Sziens	2	3	2	3
Szandai	21	24	1	75 2
Szandai uį Kapą	850	950		
Semenei uį nauj. Sziep.	20	23		
Timotai uį Centneri	34			
Kruštene, prafta uį 2	44			
Awizū Krūpai			32	
Einai uį Centneri			40	44
Malta, minšta			44	46
Malta, tieta				

Turgaus Prekes Karaliaucziuje

nu 26. Januaryjo.

Uį po 100 Sworus Szieno 2 Mk. 40 Pen. iki 3 Mk. — Pen., Szandū 2 Mk. 8 Pen. iki 2 Mk. — Pen., Kwiczū 7 Mk. 29 Pen. iki 8 Mk. — Pen., Rugiū 5 Mk. 25 Pen. iki 6 Mk. 20 Pen., didziūš Mieziū 4 Mk. 57 Pen. iki 5 Mk. 60 Pen., mažūš Mieziū 4 Mk. 30 Pen. iki 5 Mk. 20 Pen., Awizū 4 Mk. 80 Pen. iki 5 Mk. 40 Pen., rainū žirniū — Mk. — Pen. iki — Mk. — Pen., baltū žirniū — Mk. — Pen. iki — Mk. — Pen., uį naujaji Szepeli Kopuczū 1 Mk. 50 Pen. iki 2 Mk. — Pen., uį Swarą Zautiendos 40 iki 60 Pen., Kiaulendos 50 iki 60 Pen., Awienos 40 iki 55 Pen., Beršienos 30 iki 60 Pen., Swiesto — Mk. 80 Pen. iki 1 Mk. 20 Pen., uį 15 Kiaufus — Mk. 80 Pen. iki — Mk. 90 Pen.

Berlyno Prefia: Deyese.

Publis Popieriaus-Pininguse ant 100 Rbl. 188 Mk. 40 Pf.

Malšos: Pardawimo Termynai

nu 31. Jan. iki 6. Febr. 1887.

1. Febr. ant žeg. 9: Szilkojuse (Karcziamoj), Oberfiršt. Wilhelmbruch.
2. 11: Skirwytej prie Himmel, Oberfiršterijes Zbenhorst.
2. 9: Niekelsdorf prie Gimbott Oberfiršterijes Leipen.
2. 10: Lasdenuse prie Meyer, Oberfiršterijes Ušballen.

Für Februar und März

werden

Abonnements

auf die

Vilniter Zeitung

mit den 3 Beiblättern:

Illustriertes Unterhaltungsblatt, Mode und Heim und Landwirtschaftl. Mitteilungen

angenommen in Tilsit bei der Expedition dieser Zeitung, Hohe Straße 67, sowie in Ragnit bei Herrn B. Duednau und in Heinrichswalde bei Hrn. Georg Schaad zum Preise von

1 Mk. 75 Pf.,

mit Botenlohn **1 Mk. 90 Pf.,**

bei allen Kaiserl. Postanstalten zum Preise von **2 Mark,**

durch d. Postboten bezogen **2 Mk. 30 Pf.**

Die Expedition der „Vilniter Zeitung“.

Bažantimas ant Pagalbos!

Jurgis Raskus, 21. No-
wemberi 1842 Tarnuinkuse, La-
pynia Parapijo, kaip tikra lie-
tuviška Gimdytoja Sunus gi-
męs, įalnicaravo nu Meto 1866
iki 1869 Rūdnės bey Mainco Mieste
prie 33. bey 87 tojo Pėstininkū
Regimento. Pastuy minėtame
Mieste jis Mete 1869 apšwebe,
iš kurids Wencziawonyškės wiens
Ruditis filo. Kaip Mete 1866
prieš Esterėjus, teip ir Metuse
1870 bey 1871 musū Raskus
musū mylimaję Tėwiskę prieš
Prancuzus apginti pagalbėjo.
Kaip ale jis pas Maincą atgal-
pargręžio, jam Wargš ir Bėda
priešais stojos. Sawo Pačjids
jis Namėj neb' rado, bet ta Ra-
puse gulėjo. Dėley paliktojo Ru-
dilio turėjo jis antroju Kartū
apšwesti. Jo antraji Bati pa-
gimbe jam 7 Rudikus, kuriū se-
niausysis praėjusę Wafarą Reyno
Apėj nustendo. Fabrikėse Prie-
miesčio Weisenau pas Maincą
funkcy atlantystis Tėws už Jė-
laikymą sawo didžiošs Familjids
birbo; funke Krutinės bey Plau-
gijū Liga pagulde ji ale ant Li-
gšs Batalo ir jis su sawo Na-
miskėis i funkę Bėdą parėjo. Pa-
gal Viktoriaus Rodą jis tikt tada
pilynay tegal pasweitti, kad Swei-
katalai neprideringaji Fabrikės Dar-
bą prafkos. Jis meilysiu dabar
labay i sawo mylimaję Pietuwšs
Tėwiskę, kurei jis ir swetimame
Rampe, kaip jo man rasytoji
Gromata toktai isrodo, wier-
was pasilikęs yra, sugryšti ir
prie Laukininkū saw swelkesnio
Darbo jėskotis, kurio jis Reyno
Sžalyje nerauda; wienok jo Bėd-
nyste jam toktai negalimu Daiktu
padaro.

Jis papraso dabar atwiray
per ši Laikšą wisus Pasigailėji-
mo turenčijūsius Pietuwšs Draug-
brolius, pasiturencijūsius ir men-
tians pasiturencijūsius, lojną pa-
gal jo Žtangg, kad jo Bėdą nu-
lengwinti ir jam i mylimaję Tė-
wiskę, kurids jis labay yra išsi-
ilgęs, sugryšti pagalbetu. Wiesz-
pats wisą Geradėjystę, prie musū
Gimindės Draugbrolio isrodylaję
bagotingay atpildys.

"Tilžės Releiwio" Rėdyste
mielay Domanas priims ir už
lojnaję atwiray kwiterkš, kurios
potam Privalancijamsjam nusiun-
ciamos bus.

Sziczion noriu dar priminti,
kad aš dabar Urėdo Dalysū dėley
Alaipėdoj, Rosenstr. Nr. 5,
2 Treppen, gwynu, wisus Siun-
tinus ir Gromatas reiks todel
sziczion atstusti. Kaipweik aš i
Tilžę atgalsugryšiu, aš toktai tū-
jau per "Releiwio" apsakysiu.

Raudonus,
Rėd. "Tilžės Releiwio."

Apsakimai.

Wiena Mokyntini

su geru Szulės Mofstu, kursai
ir lietuwiskay kalba, jėško Rnygā
Druforija

Otto v. Mauderode,
Tilžėje.

M. Hackelberg'is

gywen dabar
Wandens-Ulyczioj Nr. 28.
Nabejotinay

sziczion wisū Galanterijs-
Skurdš, mofiejū Zaworai,
Szpielawimo = Dalykai,

Lampos

bey wisofkos
Raujynos
wisupigiausey per-
lami yra.

Didziosnyto- tos Piningū

Rolytos jau nu 5 Pf. praf-
bedant, šaunios, šiltos, wil-
nonos Žiemšs Pirštines
Wyrams bey Moteriskėis už
wienat 40 Pf, 12 po Užsikowė-
jimu geros Pėšimo Plunksnos
(Blyfereci) tikt po 20 Pf., Pe-
lei, Szaukštai, Adymo-
Wilnos, Korzetai, Keln-
ušešei, Gumšs-Skalbinei,
Lazdos bey labay grajus

Szpielawimo-
Dalykai

ir kitas ant Gybdšs Prefiā.
M. Hackelberg,
Tilžėje.

Wienatijšs Pardawimas labay
šwiesey kaip Gasas degancziusū
Patent-Lampū Nr. 22711.

Labay puikės šwieses
Plunksnas,

kaip antay žafines su Pokais
peštās, antines (pylines), fu-
rines i. t. t. pardādu dabar pa-
ruimūti norėdams ant labay nuje-
mintšs Prefės.

D. Plogsties,
Pageldynuse pas Plasčius.

Wisugeriausius Bumbulus,
wisugeriausēs Bilnas,
= linines Gijes,
pilynay pakotas, už pigiausēs Pretes
prisiulo

D. Petereit,
Tilžėje.

Grabus
prisiulo wi-

fokeropuse Dibumuse ir Pawida-
luse didziame Iššišyrime
G. Conrad, Mėbeliū Fabrikants
Tilžėje, Aukštojoj Ulycz. Nr. 81.

2 Mokyntiniu

gal istoti prie
G. Conrad, Mėbeliū Fabrikanto
Tilžėje, Aukštojoj Ulycz. Nr. 81.

Pianinos billig, oder Raten, baar
Fabrik Weidonslaufer, Berlin NW.

Szw. Jakubo- Lafai

(St. Jacobs-Tropfen).

Ant pilnintelio ir
twirto Szwydimu
wisū Widuriū. bey
Gyšteliū-Bigū, je, ir
tokiū, kurios wisof-
koms iššiolikšfokoms
Gydimu Priprowoms

priešistenge, ypaczey piktam Wi-
duriū Užšimui, Widuriū Silny-
bei, wisofkoms Staudėjimams ir
Wėslungei (Krampui), šlektam
Sutrowymui, Baimės Pajutimui,
Szirdies Drebėjimui, Galwšs Šta-
dėjimams i. t. t. yra **Szw. Ja-
kubo-Lafai** pagal Sutaitymo Raš-
teli wieno Wnylo gryškšfokio, teip
wadinamo **Piesezinjū Alo-
toriaus Actra,** is 22 geriausū
Gydimo Joliū Rytū Žemės de-
stilerūtū, nu kuriū lojna wiena dar
šendim kaip labay gera Gydimu
Priprowa yra pažystama, todel ir
tie Lafai dėley šauniojo Sustatymo
tikray maczija.

Šauniamū Pėczkose po 1 Mk.
bey po 2 Mk.
Wyriausia Pardawimo Wieta
prie **M. Schulz,** Mieste Dan-
nover, Schillerstrasse.

Pardawimo-Wietos:
prie Aptiekoriaus **Kauffmann**
Mieste Allenstein,
prie Aptiekoriaus **Müller** Mieste
Braunsberg,
prie Aptiekoriaus **Czygan** Mieste
Frauenburg,
Grelio-Aptiekioj Elbingoj; toliaus
gannamos per **Otto Wahlke**
Karaliauczuse Pr., Sachheimer-
strasse 44, bey per **Albert Neu-
mann,** Danckoje

Plutos bey Stogo-Czerpjios,

kampinios bey išilgės (neišrieštos) Stogo-Czerpjios, geray
begintos ir Drq geray pertrimojanczijs is mano Garais waromofes
Deglyczids Trapėnuse ant pigiausia Prefiā.

Apseliawimai is swetur sekancziam Pawasarui, frankierūti:
Lenkuse, Motwėcziusē, Unter-Eiseliuse, Ragainėj,
Bitėnuse;
**Tilžėje, Szilgaluse, Dwisakiuse, Kalwiuse, Jėge-
riškiuse, Wingej;**
Pylimo = Karcziamoj (Schanzentrug), Jedwilecziuse,
Skėpiuse, Cndrėjiskiusē;
**Baltruskėmiuse, Giniškiuse, Karcewiškiuse, Plas-
kiuse, Celuse, Klokiusē, Szileninkuse, Szaku-
neliusē, Rusnėj, Szypšėj Szilokarcziamoj bey Minėj**
tampa greitay ir pigey atliektami.

Grust Schwenner Tilžėje,
Wokiecziū Ulyczioj Nr. 16.

Kalendros geriktiskujū Ukiū Pardawimū
Rėdelei nu 31. Januaryjans iki 6. Februaryjans.

Dibumas.	Gruntsteyres Reinertrags.	Trobu Steyres Raudojimo- Wertybe.	
ha. a. fm.	Mar.	Mar.	
3. Februaryjy ant Žegoriaus 10 pirm Pėtū prie Ragainės Amtgeriktės Ukis Gaspa- doriaus Martyno Bentaus, Sirjunen N 16	7 12 20	116,46	75
4. Februaryjy ant Žegoriaus 10 pirm Pėtū prie Szilokarcziamšs Amtgeriktės Ukis Gaspadoriaus Jurgio Sudrawiczio, Sireninken N 64	6 68 70	15,77 Dol.	75

Priedelka prie № 4 „Cilzes Keleivjo“.

Cilzēje, 28. Januariju.

18. Susiešimas nu 11. Januārijāus.

Pradžia 3. Numurj s. 2.

Deputiertui Hohrecht (nacionallib.) kalbējus, Reichsstacleris is naujo Jobi pasiprase ir siteipo toliaus kalbējo: „Uš noriu wienq Ušmiršimq wēl ger padaryti, kurfai man mano Kalboje atsitifo. Mes tāmi turime rokūti, kad kofī prancuziska Regierunga i mumis twers, jeib tāmi sawo paczōds Stonq prie Zemēs Œmonū twirtiesni padarytu. Toksai Prasiđejims prihygtu tofiam Spuntui, kuri Kartq reit atwertī, jeib ne wifas Bosas is Widaus plyštu. Ppaczey tada toks Prasiđejims galimu Dallyu pastotu, kad Prancuzijoj zalnieriska Wyriausybe Wiršu gautu. Kad ale Regierunga prie laukiejū Ušnemimā (Karo) Darbo pasidarytu, tay Prancuzijōds Œmonēs kofnai Regierungai sawo Pristoma ir Pagalba sutektu. Prancuzijoj jut niera galims Dallys saktyti: „Ezej Ministerijei neh wienq Grafi!“ (Priaufimas: Ezejion ir ne!) Prie musū jut toktai kits Dallys yra. Napoleons III. jut ir per Karo-Prasiđejimq Zemei Nurandytq ir sawo Stonui Nurwytinimq pasirupinti jēštojo, kodēl taigi ne Karo-Ministeris Boulanger tq pati bandytu? Uš dēl to jī nesubudu nekaltincziau, bet priincziau, kad jis tāmi uš sawo Tēwisfē geriausi Daitq daryti dumojās. Yra potam ir dar tas Klausymas statytas, kodēl ne iki Pasibaigimo tā septiniū Metū laukama buwe, ant kurio isholistifasis Waiffo Didumas pirma iwelytas tape. Ant 1. Aprilio 1887 mēs jau ir heip didesni Rubēzū Padrutinimq butumbim iwesti turēje. Dēl to mēs ir dēl hito Dallys jau Ciecorystēs Saimo Zwelyjimo butumbim isšprasyti turēje. Karas gal po 10 Metū, jis gal ale ir jau po 10 Dienū prasidēti. Tikt ant to tepareina, ar pafajingoji Regierunga Prancuzijoj isšlaidys, ar ne. Mums po sunkaus Apšēmimo tebuwo galima, hitq Œzmanymq sustatydinti. Mes rasi ankščziaus butumbim turēje ishardyti, jeib Skyrējēi tq Klausymq permēginti galētu. Mes ale ant to nerofawom, kad pries musū miernaji Prashymq toks Priestarawimas rasti galētu. Jey mēs Saimq ankščziaus ishardē butumbim, tay butumbim Ežeso laimēje, su ciecoristū Pasaufimu prie Œmonū kreipdamies ir ant Abejojimū zalnieriskujū Mislingū nurodydami. Tai niera nusidawus, tay dar turēs nusidūti, jey mēs sutarti negaēlime. (Britarimas po Desinēs.)

Bo Windthorstis Kalbōds ishitare Kunigaikstis Bismarckis sekanczju Budu: Dabar patlab girdētoji Kalba jut tikt tada kofī isšimanytq tetur, jey Pons Windthorstis uš Growq Motiki aukstefais tiera. Man daug mieliaus butu buwus, kad Jus ne tikt kofiems Atsitikimams pareinant, bet jau bendien isrodyti norētumbit, kad Wokietijoj neh jokiū Partijā niera. Jey toks Weilingumas pries Tēwisfē kaip kitose Zemēse randamas butu, kad uš Atšighnima Wifas iwelyjama tampa, tq Regierungōds Persimanantiejī praso, tay butu gertaus. Kad mēs Saimq ishardome, tay jut ne dēl to nusidūda, ar ant 3 arba 7 Metū iwelyti reikta, bet wienat dēl to gruntinio Dawado, ar ciecoristās arba Parlamēto-Waifstās toliaus bus laikomas (Didis

Subruzdimas), ar persikeitantieji Ciecorystēs Saimo Daugumai pagal Windthorstq, Richterī bey Grillenbergeri atšudyti turēs arba ne. Apie tay mēs nuštimāsimē. (Priaufimas: Maryne!) Maryne niekadōs Klapatū nerado, o jey Pons Ricert Karo-Ministeri tiek pafelpēs butu kaip Marynēs Dallystā Ministeri, tay mēs daugiaus ishitējimo pries hitq Ciecorystēs Saimq turētumbim. Ežitas ishitējimas gawo Trinki, kaip ficcion dēley Lenstā Balsā-Daugumas pries Wokietizā Padabojimus radosi. Mes mislyjame dar Walandq isirivoti galēje. Ale Basilikimq be Sargybēs mēs ney 10 Minūtū ilgay negalime pakelti. Pasipriesijimas pries Regierungq prie wifā Prashymū, kurie dēley Zemēs Sargybēs yra statomi tikt wofifika Riessprandyte te yra. Jus ešate ant netikro kelio parēje, prastokit hitq Kelq. Musū Paslaidymai pries Esterkerius guldoši ant prie abiejā Pusū randamoje Rusimanymo, kad wienōds Zemēs Pastowējimas antrajei ant Naubōds dera, ale ne ant to Dawado, kaip ungariskame Parlamēte isguldoma tape, kad wiena Macis powisam i antrosēs Szluzimq pasidūda. Mes negalime wifus Swetimujū Padabojimus priimti. Mes niekadōs dar ant Esterkeris Pagalbōds nerofawem, kad mēs pries kitas Macēs i kreiwus Paslaidymus parejome, rasi pries Szpanjā dēl menšay wertujā Karolynā Saitā arba Englantq dēley bilekotiū Kolonijā Waidā. Kad mēs prie Mastoliū i ishitējimq pareiname, tay eina n'atlaikomay atbulyn. Jey kofī Polytika sawo twirtā Kelq yra pasidariusi, kad niera galima prie kofno Staciono, kaip kad pamēsta, atgal kreiptis. Reikia ant to daboti, kad ishitējimui nebutu Progōds dūdama. Kas nu musū Susidraugawojimo su Mastolija yra salbama, tay yra klydinējimas; aš nu to niekq nežinau. Mes ir heip ant ney jokio Draugo neturime pasitiktēti. Prancuzistifasis Waifstās yra powisam kitōs pafojēs, nefaj jis Mete 1874 buwo. Mes jut ne wifadōs, kad tas Waifstās pasididino, prie Ciecorystēs Saimo su sawo Prashymais pareiti galējome, mēs turējome sawo Ežesq nulaukti. Ežite Susiderejimai padrasino Prancuzus, kurie jut nezino, kofī bais didi Macis uš Ponsū Richter bey Windthorst stow. Jey musū Paslaidymas per Zwelyjimo Œtrukinimq prastefais pasiotu, tay aš sius Ponus, kurie mus teip ilgay ušlaidē, dēl to kaltyšiu. (Priestarawimas po Rairēs.) Rastās Wokietijōds Œmonēs jau galēs pakelti. Tie tulimēji Milijonai, kurie ant swetimū Popierit isšyczyti yra, daug didesni uš Szportastā Œdejimus yra. Pafšup minētējī ale labay pasidaušino, butent nu Mete 1870 apie daugiaus kaip 970 Milijonā Markitā arba 80 Markitā ant kofnōds Galwōds, taygi 400 Mt. ant Jamylyjōds. Kas ant Ežeso pareina, tay mēs prie tū septiniū Metū twirtay laikomēs. Kas ant Wēlataisymo Hannoveronū Karalystēs pareina, tay is Gromatōds Karalaus Jurgio V. geray žinome, kad jis Napoleonui sekdams pries sawo wofifistūsius Brolius traukti nerējo. Dēley Waiffo negalime su keleis Žodžeis atšlitti. Pats Saimas neprivalo to atboti, kas Romisijone buwo saktyta. Ant Romisijono Sudumimū aš ne noriu isšleisti. Ant to aš per

senš, o ir tokiuse Dallyfufe ir per daug patyrēs esu. (Britarimas po Desinēs.)

19. Susiešimas nu 12. Januārijāus.

Reichsstacleris Kunigaikstis Bismarckis: Pirm manēs Kalbējusyšis (Windthorst) sakō: „Uš iwelyju kofnq Wyrq ir kofnq Grafi ant trijā Metū; tada mēs wēl susistime ir mathysime, ar tai dar toliaus bebūs Reifals, o jey mēs, De. utieriai, rasime, kad tai nebiera Reifals, tay mēs — kaip jis sawo wafaryšpczjoj Kalboj ishitare — uš tai rupysime, kad Waifstās pamajinamas butu.“ Pirm manēs kalbējusyšis Pons taygi nu musū nor, kad mēs ishitējimq ne wienat ant gerojo Noro, bet ir ant ispažinimo zalnieriskuse Dallyfufe prie to Ci corystēs Saimo turētumbim, kurfai wēl po trijū Metū czionay susieis. Argi tas Pons žino, kofī tas bus? Ar tas Balsā Daugumas, apie kuri pirm manēs kalbējusyšis Pons dabar pawelyji, toks saw lygus, twirš ir n'apštrinkas yra, kad jis ir pafšaus ant tam lygiū Paslaidymū rokūti gal? Balsā Daugumas is Waldzei priestaraujanczju Partijā susidēdatis tokius nelgais Clementus sawyje tur, kad jis per Atšūlimq wieno tā Elementū powisam perkreiptas ir susudintas taptu. Wiena Partija kits kitai powisam riešais stow, tikt Priestarawime pries Waldzia jos Wiensbēje terandas. Kaip wēl ale tiktai pasiliauja, kat wēl Jus patys kof Twirto isštaišyti turite, tay nebiera ney jokio Balsā Daugumo. Jus taygi ir negalite žinote, kofiai tas Balsā Daugumas po trijū Metū bus. — Pons Deputiertis prie Galo sawo Kalbōds su Tiesa ishitare: „De Waiffo Ciecorystē bey Dawdā negalimēs dumotis!“ Be hito Pamaio Teisybēs Sargybēs ir wifas gruntinis Žokanas nebutu gataws pafojēs; kaip aš jau wafar sakiau: „Susidraugawojimo Apfarga yra musū pirmjaisyšis Darbas.“ Ant tokio Balsū Daugumo pirm manēs kalbējusyšis Pons mus nurodyti ir nu musū sulaukti nor, kad ant to mēs Pasitējimq turētumbim ir ant to isšleiskumbim, kad jis po trijū Metū wēl siteip dumotu. Mano Bonai! rasi Balsā Daugumas po septiniū Metū teipjau menšay aprofūjamas te yra kaip dabar, ale kadangi prie kofno Zwelyjimo wis sunki Klapatai pasidaro, tay mēs prie tū septiniū Metū pasilikomēs. Mes hitq Suderējime Mete 1874 padarēme, kaip jis pirmoju Kartū gataws pafotojo — aš tiktart sunkep strādams Patale gulējau, o mano Pgoniēs Stuboje tie Susiderejimai buwo daromi, teip su Ministeriais, kaip ir Wiespatimi Ciecoriu, o ir su Deputiertais, kurie prie manēs atējo, ppaczey tai Pons Miquel buwo, kurfai su manimi Derējimus wede. Mes 7 Metus ušmanēme, mēs butumbim teipjau ir 10 arba 11 Metū ušmanyti galēje, arba, kaip is Zalnierit Szluzmōds atšaina, irgi 12 Metū. Uš turējau apie tq Dallysq atšudyti; aš wienatitīs tiktart bumau, kurfai ligustās budams dēl to Dallys Hofundq dūti turējo; o todēl aš dēley Padabojimo ant Pafajaus ant tā septiniū Metū, kaip jie tiktart prashomi buwo, isšleidau, nesubudu aš ale prie to nedumojau, kad tūse Prashymuse wis is wien Persikeitimai nusidūti turēs. Mes prie tā septiniū Metū twirtay pasilikame. Pirm manēs kal-

bėjusis Pons su busenczeiseis Balsu Daugumais sawo Dalykus per twirtesnius laiko, ne kaip as tikiu, kad jis toktai galetu. Pasilaikymai ney prie musu, ney Englaute, o ir ney Prancuzijoje Partijoms i wifokius Skirtumus isfidalyjant tokios niera, kad bilekas ant twirto ir aiklio Balsu Daugumo rofuti galetu. Jey mes prie musu dni didi Partiji turētumbim, kaip pirma Enalante Partijos Whigs (istark: uwiggs) bey Torys buwo, nu kuridwieja ale tikt kozna ant to dabojo, kad priestarandama tikt Kartq walbyti tegalesenti — tay tokios beje istikimos butu; su musu, as nezinau, ar dewynioms arba desimti Partijoms, is furia Balsu Daugumas tikt funstifskay te yra sudedamas, ale ney joki Sutarimq busencziamjam Gjesui niera galima darpti. Mes juk negalime popirma matyti, kaip Skyrimai atliektami bus. Nu Regierungu Pasilaikymo ale ir ant Skyrima daug gal pareiti. Regierungos yra sawo Persiliudyjima nutwirtinuos, ne pagal Pamegima Ciecorystes Saimo arba pagal Skyrima Jspilima, bet pagal sawo Sazing ir Kaitpbe, uz Sargybe Wokietijos Zmonia pasirupinti. Ezitie Apmastymai tie patys pasilik, kad mes ir wel tq pati Ciecorystes Saimq su tam paciu Balsu Daugumu gautumbim. Per dar Kartq nusidudanti Ci. corystes Saimo Atsudyjima negal Regierungos nepasilauijancioji Pareiga, uz Waisq pasirupinti, atliektama buti. Waisas yra Ztaisymas pagal Zemės gruntini Zokanq, teip prusifikaji, kaip ir wofifikaji, kuriudu abudu pasilik. (Brawo! po Defines.) Jus pries hitq Ztaisymq karaujate, norėdami is ciecoristfojo Waislo Parlamento Waisq padaryti. Jey Zemės gruntini Zokanq darant mes butumbim jinoje, kad mes Ciecorystes Saimq su tokiu Balsu Daugumu kaip dabar turėsim, arba kad tokie Prashymai mums nu tokio Ciecorystes Saimo busz statomi, furio Balsu Daugumas uz lenkifkafius Padabojimus pries wofifikafius yra stimawes, tay mes Ciecorystes Saimi nebutumbim tofes Teisybes iwelyje, kadangi mes butumbim prishibioje, kad tami Tewiske i Priegabq pareisenti. Mes ant powisam fitokio Pasielgimo rofawome, ant powisam fitokio Promyjsimo to Ztaisymo, nuzwelgiant ant to, kad po Szimtmecziu ilgo Keutejsimo Wokietijos Zmones galiausey Wienybe yra radę, twirti sawo Walnume pries swetimas Zemės, twirti ir Draugysteje su Wieteninkais wisa Wokietijos Zmonia apie sawo widajus Dalykus besufirotjant; mes nebutumbim pamislyje, kad tokie apgailėtini Waidai, kaip jie ficzion nusidawe, Kartq rastis galetu. (Labay didis Pritarimas po Defines.) Tame Dalyske mes apsigawome. O ir Zmones apsigawo, kad Zumis ficzion atsiunte, teipo pasielgti, kaip Jus dabar pasielgiate! (Brawo po Defines, Priestarawimas Centrume bey po Raites.) As esu Waisq „ciecoristfq“ wadinge, ant ko man sakoma buwo, kad mes tokio neturentis; ar as tada nu Waislo kalbedams „karaliskay prusifikos, karaliskay bayrifkos, karaliskay wirtemberifikos Armijos“ minestu, per tai Zums Gjesas patlgtu. As jau esu isguldes, del ko as Waisq teipo wadinu, o as ji ir toliaus teipo wadytiu. — Potam Pons Deputieris Windihorstis (Kataliks) Uzstowejima istare, furk as uredikuse Dalyske priimit negaliu, butent Uzstowejima uz Prancuzijos Weile i Pasaju. Je, juk jis per sawo tuleropujus fatalifikafius Sufizinojimus prancuziskafius Pasilaikymus rasi geriaus pazyska kaip as; ale ar tie Zinojimai ir tikraj Tiesq trophja? Ar ne toktai dwasifkioji ir nubajnoji Prancuzija yra, su fure jis Sufizinojime stow? Uredifkioji Prancuzija, kaip ji dabar randasi, yra juk ir wafajungos Dumos, apie Prancuzi Dpachbes ale as sawo ypatifskq Atsudyjima turiu. As tikiu, kaip as jau wafar sakiau, kad jie i mumis twers, jey jie Laimėjimu isstiketi galēs, arba jey jie i toki Stonq pareis, kad jie sawo pacia Zemē neb’zinos, tq bereiktu pradeti. Tada jie su Umarn ant swetimos Pusēs puls, jey is to Nutwirtinima sawo Pasilaikymu isytu. — Toliaus man Pons Deputieris uz Atia mete, kad as Klaušymq deley Karolyna Saka Kartq per labay swarbu laifēs, o potam wel tq Dalysq labay menku wadinge. Prie to Deputieris tikt du Dalysu su fiu sumaiso, tay yra Karolynai bey Szpanija. As ir sendien Karolynus per menfay wertus wadinu, toktai, tq mes ienay sulaukti galējome, tay tepasidare is 60 000 Markiu ant Meto, furio deley ar wienis arba ir daugiaus wofifikaj Kupczia Darbo pasidare, kiek prie to ale laimjama buwo, tay as nezinau. Del tokio Daito su Szpanija Karq prasideti man ney Sapne i Galwq nebutu parėjus. — Pons Deputieris potam ypatifskay ant to nurode, kad mes Szgywenimq su Darbininkais wengiantis, jis tami tane socialistikq Dalysq yra pafelēs, kaip mes ji Ceitungoj „Germania“ randame. Man teip rodēs, kad Pons Deputieris, toktai kalbedams jau po sawo Skyrejeis dingeses stowys, kadangi Darbininkai Daugybe Balsu tur. Tai ale as Zums galiu patikrinti, kiek as Darbininkus pazysiu, kad jie uz Tewisfles Sargybe su Giwiera Rantof pasistoti ir Karalui pasaukiant pareiti, tas Syti, fur jis jus wadye — wisi gatami yra, kas Dienq ir be jofio Skirtumo (Brawo!) Jus musu Darbininkus menfay tepermanot, kad dumojate, jus Laimėjimo Geidawimq prie parlamentariskq Wiršaus Palaikymo permanencjus, ir kad jtemis mieliaus yra, nu parlamentariskaj Pasipriehjimo Wada, nu Pona Windihorst bey Richter waldomais buti, nekasp nu Karalaus Waldzids. — Ateikite Jus wisi is naujo, tada mes kits kitam po trija Wienesu tas pacēs Kalbas laifysimēs, fures sendien laifemēs; ale Persiliudyjimas suwienhjusaju Regierungu bey ja twirtas Apstēmimas deley Zmonia Sargybes, fure Jus per reifalingq israndate, ney Planfo Platumq nenuleisti, po trija Wienesu tas pats bus, kaip sendien. (Labay didis Pritarimas po Defines.)

Is Vietuwos bey abiejū Prusu Prowincū.

Tilžeje, 22. Jan. Lietuwiskay literarifkioji Draugyste 20. s. M., sawo menesini Sufstojima nulaife, furiam wienis Pranesims apie Darbus prancuzistofes Draugystes „Wielufine“, antasis apie Paproczius Tilzes Kampo Zmonia laikomas buwo; ko ypatifskay „Lietuwiskfo“ ale pagal Ceitungu Zines tufe Pranešimuse negalējome rasti. — Praėjusoj Wasarof wienai Gaspardinei Balgarduse wiena Piningu Masna su koleis 70 Markesis prapale. Pirm felia Diena wiena Apwogtofes Kaimyntia prie sawo Szluzaininkes pamatyti gawo, kad ji wienq dwidewimtmartini Piningu turėjo, furio teifingq Zgyjima ji isrodypit negalėjo. Weifey ji ir isspajino, kad tq Piningu pawogusi, o kaip toliaus prie jōs jefstoma buwo, tape dar 30 Markiu atrasta. — Deley 14. s. M. nusidanusio Zbardymo musu Ciecorystes Saimo turēs is naujo Deputiertai firami buti. Kreizo-Laiskas dabar nu Pono Landroto artimesnaisius Padawa-

dyjimū apie hitq Skyrima pranesa, ant furia ypaczey Kiema Szaltzjei teradaboja. 24. s. M. atwiray isbedamieji Skyreja Raitai jau gatami tur buti.

Rusnėj, 17. Jan. [Gibrikia Ruskumas.] Gibrike toktai 10 iki 12, rētay ale toktai 20 Centimēteriu ilga tepasioja. Ji didziuse Buriuse Marise gywen ir prie Wandens Wiršaus laikosi, Kartais i Ruski fofinedama. Sawo Zkrus ji Gjesu nu Aprilio iki Junyjaus ant Wandens Zolita arba ir ant kieta Grunto paleidzia. Ji yra su wifoseropais Tinklais sugaunama; ji kand ir ant prasclausios Meskerēs. Kadangi ale ji toki menka ir jōs Miesa labay asakuta yra, tay ji daugiausey prie Sugawimo didesniu Zuwja ant Meskerēs uzmaunama yra. Per Plowimq jōs Zwynikes, furios baltay kaip Sidabras spindzia, nusitrina. Prancuzioj is ta smulkujū Zwynia jau per du Szimtmecziu Priprowa ant Pataisymo netikruja Perla pri-gatawijama yra. Is 100 Swara tū Zuweliū yra 4 Swarai Zwynū laimjami, o ant Pataisymo 1 Swaro Sidabro-Spindėjimo esq 18- iki 20 000 Zuweliū Reifals. Zwynikes tikt nu abiejū Pusiu idz Zuwelēs te yra nuskutamōs, nuplaunamos, suspaudziamōs, isudomos, i majas Dejeles ipakujamos ir i Karalincziū, Rōlnę arba Paryzq isfiuncziamōs. Gibrikes Kartais musu Szaltje tokiame didziame Skaitliuse pasirodo, kad jos su Kurba is Wandens gal buti semjamos. Per besis Metus ficzion su didziū Stropumu Gibrikia Skutimas yra waromas. Praėjusoj Nedelēj musu Zwejei Pona Beer Laks tokius 400 Szepeliū tū Zuwifiū atgabeno. Kas Dienq tokie 80 Szepeliū sugaunami tampa. Zwejs gauna is to Anstalto 6 Markius uz Szepeli, nuskustofes Zuwikes yra po 1 Marki 80 Pf. iki 2 Markiu uz Szepeli pardadamos. Tame Anstalte dirba tokiōs 60 iki 80 Moteriu, furios uz Gibrikia Skutima 60 Pf. uz 1 Zwynū Swarq gauna. Kad aprokujame, swetimas Kupczyses du Swaru suspausta Zwynū uz 7 Mf. 50 Pf. perkant ir is wieno Szepelio Gibrikia triems Swarams suspausta Zwynifia pasidarant, tay galime lengwey susfrasti, kad tas Darbs gerq Pelnq parupina. Wyriausas Dalys prie to ale pasilieka, kad ficzion itaisyjeji Anstaltai ypaczey Bedutesiems Pelno parupina.

— 20. Jan. [Nepalaima.] Ledus aplinkuy efancioje Upeje jau toks druts yra pastojēs, kad ir sunkios Rastos per tq gal buti wejamos. Wienot ir atwirū Wietū tikt dar randosi, furios Wasaro Gjesu per Ledu einant arba wazijūjant priegadingos pastofa. Teipo atfieso, kad ficzion gywenantysis Wejima Laifhtojis M. praėjusoj Nedelēj pas Kuwertshof i wienq atdarq Wietq iwazjawo ir Arkli podraug su Wejimu Gilybej nufandino. Jis pats su sawo Draugu wos Gywasti beifgelbejo. Wejims tikt antrame Aptmetyj tebuwo istraufiamas. — 17. s. M. iwazjawo Gaspadorus Stange is Ruskinfrantōs i wienq atwirq Wietq. Ritiems Zmoniem su Laitu bey wifokions fitoms Priprowoms atfistubinus tape Arklis bey Szledikes dar laufan istrauktos, St. ale po Ledumi sawo Smerti gawo. — Kaip Ruteris (Wajnyczia) Speditero S. wafar Arklis cyphtjo, jis nu wieno Arkllo toki smarku Trinki i Ruskes gawo, kad is to wiena Kraujo Gysla truko. Nors ir Lieforus jau po kelta Adynū parwadintas tape, tay Regilukingasis tikt weifey deley didziojo Kraujo Praliejimo pasimirti turėjo.